



# تبیین در ادارات و سازمانها

محمد حسن نبوی

فرهنگی دینی، و شرایط مناسب، به تبلیغ دین پردازد. اکنون از باب نمونه برخی از این فعالیتها مطرح می‌گردد:

## ۱. نماز جماعت

برگزاری نماز جماعت در سازمانهایی که از جمعیت مناسبی برخوردارند، یکی از فعالیتهای مؤثر مبلغین دینی است، که اگر به خوبی انجام شود، آثار بسیاری در جهت گسترش معنویت خواهد داشت.

با توجه به اینکه نماز جماعت ادارات و سازمانها در ساعات اداری برگزار می‌شود، ضروریست که نماز به صورت منظم و سر وقت برگزار گردد؛

ادارات و سازمانهای دولتی و مجموعه‌هایی که بافت کاری، اداری دارند، مانند: کارخانجات، شرکتهای تعاو尼، ... برای مبلغ یک هدف و

فرصت تبلیغی به شمار می‌آیند، که با فعالیت حساب شده می‌توان در جهت جلب رضای الهی و گسترش معنویت از آن استفاده کرد.

در این سازمانها، حرکتهای فرهنگی دینی بسیاری می‌توان انجام داد که با توجه به متغیرهای فراوانی که سازمانها دارند، مبلغ باید فضایی مناسب را ایجاد کرده، سپس با توجه به موقعیت فراهم آمده، نیازهای

### اهداف سخنرانی

برای انجام سخنرانی مناسب در سازمانها، ابتدا لازم است اهداف سخنرانی مشخص، سپس براساس آن اهداف موضوعات تعیین و آن گاه اطلاعات لازم گردآوری و سخنرانی انجام شود. در اینجا اهدافی که به نظر می‌رسد در غالب سازمانها مناسب است، بیان می‌شود:

#### الف. احکام

تبیین احکام عملیه از مسائل مورد نیازی است که مورد غفلت قرار می‌گیرد.

#### ب. معارف

بیان معارف و اخلاقیات دینی برای هر مجموعه انسانی مناسب است.

#### ج. تقویت اهداف سازمان

به طور کلی هر سازمان و مجموعه‌ای برای ارائه و یا تولید محصولی برای جامعه ایجاد شده است؛ از این رو باید مطالبی در جهت تقویت اهداف سازمان مطرح گردد؛ مثلاً اگر در بیمارستان سخنرانی می‌شود، اهمیت رسیدگی به بیماران و

مثالاً اگر اعلان شد که یک ربع بعد از اذان، نماز برگزار می‌شود، حتماً سر وقت و خیلی منظم این برنامه اجرا شود تا همه بدانند در چه ساعتی کار را رها کنند که امور سازمان مختلط نشود، موجب نارضایتی ارباب رجوع نگردد، و بهره وری کاهش نیابد.

### ۲. سخنرانی

برای انجام سخنرانی، رعایت مسائل ذیل ضروریست:

الف. سخنرانی باید با توجه به نظر مسئولین انجام شود و در صورت عدم صلاح‌حدید مدیران مربوطه، سخنرانی انجام نشود.

ب. در صورت موافقت مسئولین، اگر سخنرانی هر روز بود، بیش از ۵ تا ۷ دقیقه نباشد؛ چراکه ضایعات آن زیاد خواهد بود.

ج. سعی شود که سخنرانی بعد از دو نماز انجام شود که افراد با اکراه مجبور به شنیدن سخنرانی نباشند؛ زیرا آثار تخریبی آن بسیار است.

د. موضوعات و مطالبی که مطرح می‌شود، بهتر است با توجه به نیازهای منطقه و سازمان باشد.

شده و پرهیز از آزار و اذیت مردم، نیروها را به خدمت صادقانه دعوت کند.

**هر شد معنویت در فعالیت سازمانی کارکنان، کارمندان، و کارگران می‌توانند با تغییر و تصحیح نیت، از سازمان خود مکانی برای قرب الهی بسازند و با تلاش گستردۀ به جلب رضای خداوند روی آورند.**

هر فرد اداری و یا نیروی در استخدام مجموعه‌ای می‌تواند برای امرار معاش کارکند و یا صرفاً به جذب پول بیشتر فکر کند، و همچنین می‌تواند نیت کمک به مردم و حل مشکلات آنان و برآوردن حوائج مؤمنین را داشته باشد. آنچه در خارج رخ می‌دهد، یک حرکت سازمانی است، لیکن به دلیل نیتهای مختلف می‌تواند در تقرب فرد به خدای بزرگ کاملاً متفاوت باشد. علاوه بر آنکه افرادی که دارای نیت خداپسندانه هستند، عاشقانه سعی در حل مشکلات مردم داشته، به آنان خدمت می‌کنند، و ضریب نارضایتی را در حد زیادی کاهش می‌دهند و فساد اداری

جاگاه معنوی عبادی آن مطرح شود و یا اگر در اداره آب فعالیت می‌شود، چرایی وجود چنین سازمانی و کمک به مردم در جهت دریافت آب آشامیدنی سالم، برای مخاطبان بیان گردد.

**د. رشد کیفیت**  
از مسائل مهمی که لازم است در سازمانها مطرح گردد، بحث ارتقاء کیفیت خدمات و محصولات سازمان است.

در بسیاری از سازمانها، از سویی نرخ بهره وری ناچیز و از سوی دیگر در تولید و ارائه خدمات دقت کافی به عمل نمی‌آید؛ تا جایی که در برخی از آنها، سهل انگاری به صورت فرهنگی مخرب در آمده، کارها سرهم بندی شده، و تعهد و دلسوزی لازم اعمال نمی‌گردد، و گاهی ارباب رجوع برای کاری که به راحتی قابل انجام است، به شدت مورد فشار روحی، اتلاف وقت و مراجعات مکرر ساختگی قرار نمی‌گیرد.

روحانی می‌تواند با توصیه‌های دینی در زمینه ارائه کار متقن و حساب

آسیبها را شناسائی و با ظرفات نسبت به حل آنها بکوشد. در مواردی می‌تواند با سخنرانی و تقویت رفتارهای متعهدانه، این آسیبها را کاهش بخشد و از سوی دیگر می‌تواند با پیشنهاد قوانین پیش گیرانه به مسئولین، آسیبها را کاهش داده، سازمان و مدیر آن را یاری دهد.

#### ز. خودکنترلی

یکی از بهترین راههای کنترل نیروهای سازمانی، تقویت وجودان کاری و باورهای درونی است. این رویکرد می‌تواند عمیق‌ترین و دقیق‌ترین کنترل‌هارا برقرار کند.

بهترین راهی که خودکنترلی را ایجاد و تقویت می‌کند، گسترش معنیوت در نیروها است و روحانیون در این راستا می‌توانند بیشترین نقش را ایفا کنند.

#### ۳. احیاء نمودهای مذهبی

اعیاد و شهادتها فرستنی برای ترویج مسائل دینی و تعمیق باورهای مسردم است. در سازمانها برای بزرگداشت این ایام می‌توان از نوشتن یک تراکت و جمله‌ای بر روی یک

**کارکنان، کارمندان، و کارگران می‌توانند با تغییر و تصحیح نیت، از سازمان خود مکانی برای قرب الهی بسازند و با تلاش**

#### **گستره‌ده به جلب رضای خداوند روی آورند.**

در بین این افراد جایگاهی ندارد. تأکید روحانیون بر این موضوعات، برای ایجاد سازمانی سالم بستر سازی کرده، موجب می‌شود حقوق کارکنان پاک شود و آنان رزقی حلال داشته باشند.

#### و. حل آسیبها

غالب سازمانها و ادارات از آسیب‌هایی کم یا بیش رنج می‌برند، از رشوه گرفتن تا بدء بستانهای اداری و تضییع حقوق مردم، آزار و اذیت ارباب رجوع، و.... روحانی لازم است ضمن ارتباط با نیروهای متعهد، این

باید جهت بیان معارف دینی و تعمیق باورهای مخاطبان و آموزش مباحث اخلاقی و احکام توجه ویژه‌ای صورت گیرد.

**۴. فعال سازی نیروها**  
در هر سازمانی، معمولاً نیروهای توانمند، مستعد و با ايمان وجود دارند که روحانی می‌تواند با تشکیل هسته‌های امر به معروف و نهی از منکر، و فعال کردن اين افراد در جهت نشر معارف و حفظ ارزشهاي ديني، از آنان استفاده کند. اين حرکت از سوی نیروهای با انگيزه را فعال می‌سازد و از سوی ديگر موجب می‌شود که گسترش معارف دینی به سهولت و با وسعت زیادي انجام شود.

**۵. جلوگیری از اختلافات سازمانی**  
کارکنان و کارگران در بسیاری از مجموعه‌ها نسبت به ماقوفها و هم ردیفان خود، چجار مشکل و حساسیتهاي می‌باشند که معمولاً به روحانی به عنوان امين خود منتقل می‌کنند.

واکنش روحانيون در برابر اين

مقوا اقدام کرده تا يك مراسم کاملاً رسمي و... برقرار کرد.

در نوشته‌ها بهتر است به جای عرض تبریک و یا تسلیت، از جمله‌هایی استفاده کرد که علاوه بر تبریک و تسلیت، پیامی داشته و خواننده با شاخصه‌ای از زندگی معصومین علیهم السلام آشنا گردد.

مبلغ می‌تواند با توجه به ظرفیتهای سازمانی، به اين مهم پپردازد. جشنها می‌تواند فرصتی برای اهداء جوائز، تشویق نیروهای فعال، بيان موفقیتهای سازمان، و گزارش فعالیتهای فرهنگی دینی باشد. همچنین می‌تواند زمینه ساز همدلی، برادری و دوستی در سطح سازمان گردد. در اين مجالس باید سعی کرد فضایی شاد، در عین حال مشروع برای شرکت کنندگان ایجاد شود.

در اين مجالس، با مشارکت دادن حداکثر نیروها، مزه ارتباط با اهل بيت علیهم السلام و حرکتهاي معنوی به آنان چشانده می‌شود.

در مجالس جشن و سوگواری

**افرادی که دارای نیت  
خدای پسندانه هستند،  
عاشقانه سعی در حل  
مشکلات مردم داشته،  
به آنان خدمت می‌کنند، و  
ضریب نارضایتی را در  
حد زیادی کاهش  
می‌دهند**

و. واکنش و سخنان مسئولین  
نباید به نیروها منتقل شود؛ زیرا در  
موارد بسیاری موجب فتنه انگیزی  
است. شما می‌توانید بگویید: «من به  
مسئول مربوطه منتقل کردم.»  
ظ. نکات مثبتی که نیروها در  
مورد مدیران گفته و یا مدیر درباره  
زیرستان می‌گوید را حتماً بیان کنید  
که هم موجب کاهش تنش و هم زمینه  
ساز پذیرش انتقاد و یا جواب انتقاد  
خواهد بود.

مسائل بسیار حساس و مؤثر است؛ از  
این رو پیشنهاد می‌شود:

- الف. شنووندۀ خوبی باشید، درد دل افراد را گوش کنید و آنها را از خود نرانید.
- ب. هرگز قضاوت نکنید، حتی با گفتن جمله یا واژه‌هایی مانند: «عجب»، «من نمی‌دانستم»، «خیلی عجیب است»، و... داوری نکنید که تبعات آن بسیار نامطلوب است.
- ج. هر اشکالی را به مافوقها منتقل نکنید؛ بلکه اگر افراد زیادی آن اشکال را مطرح کردند، مورد توجه قرار دهید.
- د. مطالب را خیلی محترمانه و محرمانه به مسئولین منتقل کنید.  
بسیاری از مسئولین اگر بفهمند چه کسی اشکال را مطرح کرده، واکنشهای نامطلوبی نشان می‌دهند و برخورد تند آنان به حساب روحانی گذاشته می‌شود.

ه. طرح مسائل و مشکلات کارکنان با مسئولین، نباید به گونه‌ای باشد که آنان احساس کنند روحانی مانند طلبکار عمل می‌کند و به دنبال زیاده خواهی و انتظارات بی‌جاست.